

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

MIĘDZYNARODOWA AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W ŁOMŻY

**УКРАЇНСЬКА МОВА
ТА КУЛЬТУРА
В СУЧАСНОМУ
ГУМАНІТАРНОМУ
ЧАСОПРОСТОРИ:
АСПЕКТИ
МІЖМОВНОЇ
КОМУНІКАЦІЇ ТА
ФОРМУВАННЯ
КОМУНІКАТИВНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ
СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ**

21 ЛЮТОГО 2023 РОКУ

***ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ***

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
Кафедра мовної підготовки і соціальних комунікацій
(м. Ірпінь, Україна)
МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК В ЛОМЖІ
(м. Ломжа, Республіка Польща)
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ
Кафедра української мови та методики її навчання
(м. Житомир, Україна)
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій
(м. Тернопіль, Україна)
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(м. Київ, Україна)**

**УКРАЇНСЬКА МОВА ТА КУЛЬТУРА
В СУЧАСНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ ЧАСОПРОСТОРІ:
АСПЕКТИ МІЖМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА ФОРМУВАННЯ
КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО
ФАХІВЦЯ**

21 ЛЮТОГО 2023 РОКУ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

Ірпінь – Ломжа, 2023

*Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри мовної підготовки та соціальних комунікацій Державного податкового університету
(протокол № 7 від 8 березня 2023 року)*

Редакційна колегія:

Зикун Наталія Іванівна, декан факультету соціально-гуманітарних технологій та менеджменту, доктор наук із соціальних комунікацій, професор; **Шарлович Зоя Павлівна**, кандидат педагогічних наук, ад'юнкт Міжнародної Академії Прикладних наук в Ломжі (Польща); **Гиріна Тетяна Сергіївна**, доктор наук із соціальних комунікацій, доцент, професор, завідувач кафедри мовної підготовки та соціальних комунікацій; **Калита Олена Петрівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри мовної підготовки та соціальних комунікацій; **Зайцева Інна Веніамінівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри мовної підготовки та соціальних комунікацій; **Павлова Алла Казимирівна**, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри мовної підготовки та соціальних комунікацій.

Українська мова та культура в сучасному гуманітарному часопросторі: аспекти міжмовної комунікації та формування комунікативної компетентності сучасного фахівця [Електронне видання] : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Ірпінь, 21 лютого 2023 р.) / За загальною редакцією д. н. соц. ком. Наталії Зикун, к. п. н. Зої Шарлович, д. н. соц. ком. Тетяни Гиріної. Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. 264 с. PDF-формат ; мережеве видання ; інституційний депозитарій.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, що відбулася 21 лютого 2023 р. на базі кафедри мовної підготовки і соціальних комунікацій факультету соціально-гуманітарних технологій та менеджменту Державного податкового університету. Публікації відображають напрями та результати наукових досліджень, присвячених таким актуальним питанням: українська мова як феномен національної культури, міжмовна комунікація у сучасному геополітичному світі, міжкультурний діалог і презентація української культури, комунікативна компетентність сучасного фахівця, етична складова в сучасній гуманітарній парадигмі, сучасні засоби масової інформації та духовний універсум людини, бізнес-комунікації та перекладознавство: виклики сьогодення.

Видання розраховане на широке коло читачів, які цікавляться окресленою проблематикою.

***За повноту та достовірність викладених фактів і положень
відповідальність несуть автори публікацій.***

УДК 811.116.2:388.4 (477)(063)

ББК 74.9 (4 Укр.) 58 я431

У 45

© Державний податковий університет, 2023

ЗМІСТ

Панель 1. УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ФЕНОМЕН НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ. МІЖМОВНА КОМУНІКАЦІЯ У СУЧАСНОМУ ГЕОПОЛІТИЧНОМУ СВІТІ

Бабко Марія ВПЛИВ ІНТЕРНЕТ-ПРОСТОРУ НА МІЖМОВНУ КОМУНІКАЦІЮ У СУЧАСНОМУ ГЕОПОЛІТИЧНОМУ СВІТІ.....	8
Зикун Наталія, Воронова Вілена МОВНЕ ХАКЕРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ.....	11
Малахова Діана РОЛЬ ДЕМОНОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ У ТВОРЧОСТІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ.....	15
Москаленко Наталія ОЗНАКИ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ДИСКУРСУ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	19
Семашко Тетяна АНТРОПОНІМИ ЯК МОВНІ АКТУАЛІЗАТОРИ ЕТНОСТЕРЕОТИПІВ У ТЕКСТАХ АНЕКДОТІВ.....	26

Панель 2. МІЖКУЛЬТУРНИЙ ДІАЛОГ І ПРЕЗЕНТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Александрова Галина ІВАН СТЕШЕНКО: ПИСЬМЕННИК, ПЕДАГОГ, ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ, ВЕЛИКИЙ СИН УКРАЇНИ (ДО 150-РІЧЧЯ НАРОДЖЕННЯ).....	29
Баб'як Жанна, Боднар Олег, Ірина Плавуцька ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СТРАТЕГІЙ ДОМЕСТИКАЦІЇ І ФОРЕНІЗАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ІСТОРИЧНИХ ТВОРІВ В. СКОТТА УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.....	37
Годованюк Альона, Гончарук Каріна ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ ОСОБИСТОСТІ В УКРАЇНІ.....	39
Денисюк Сергій ЄВРОПЕЙСЬКА СПРЯМОВАНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО ПИСЬМЕНСТВА У ДОСЛІДЖЕННЯХ ЮРІЯ ШЕВЕЛЬОВА.....	42
Калита Олена ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ: ВИКЛИКИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	45
Козар Лідія ДО РОЗГЛЯДУ УСНИХ ОПОВІДЕЙ ПРО ОКУПАЦІЮ ВОРЗЕЛЯ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ 2022 РОКУ: ОСОБЛИВОСТІ ФОЛЬКЛОРИЗАЦІЇ УСНОЇ ІСТОРІЇ.....	50
Копаниця Любов, Павлова Алла РЕАЛІЗАЦІЯ ЖИТТЄВОЇ КОНЦЕПЦІЇ ТА ПРОЦЕСИ ДУХОВНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В УКРАЇНСЬКІЙ НЕОБРЯДОВІЙ ЛІРО-ЕПІЧНІЙ ПОЕЗІЇ.....	55
Марченко Наталія ДИТЯЧІ ПИСЬМЕННИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОЇ АГРЕСІЇ: ЖИТТЄВІ ТА АВТОРСЬКІ СТРАТЕГІЇ.....	58
Перепелиця Наталія ВЗАЄМОДІЯ ПИСЕМНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА АРХІТЕКТУРИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ.....	62

Попко Микола

ФЕНОМЕН УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В СИСТЕМІ КОНСОЛІДАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ.....	67
---	----

Телеуця Валентина

КАТЕГОРІЯ «СВІЙ», «ЧУЖИЙ» В ОБРЯДОВОМУ КОНТЕКСТІ ПІВНІЧНОГО ПРИЧОРНОМОР'Я.....	70
---	----

Панель 3. КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ

Велика Аліна

ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА УМОВ СЬОГОДЕННЯ.....	77
---	----

Волкова Людмила

ФОРМУВАННЯ КРОС-КУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	83
---	----

Гордійчук Світлана, Кірячок Марина, Поплавська Світлана

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ШЛЯХОМ РОЗВИТКУ SOFT SKILLS.....	87
---	----

Діденко Анастасія

УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК МАРКЕР МАНІПУЛЯЦІЙ В МИРНИЙ ТА ВОЄННИЙ ЧАС.....	90
---	----

Іваницька Вероніка

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ: ОСМИСЛЕННЯ КАНАДСЬКОГО ДОСВІДУ BRIDGING PROGRAM.....	93
---	----

Клясен Наталія

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.....	97
--	----

Крайняк Людмила, Дуда Олександра, Рибачок Світлана, П'ятничка Тетяна

РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ЗАСОБАМИ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	103
---	-----

Кушнір Людмила, Кушнір Тетяна

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	107
--	-----

Бойчук Ірина, Козаченко Галина

КРЕОЛІЗОВАНІ ТЕКСТИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ КОМУНІКАЦІЇ.....	114
--	-----

Діденко Наталія

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.....	120
---	-----

Савченко Анатолій

ГУМАНІТАРНА СКЛАДОВА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....	124
---	-----

Тільняк Неоніла, Онуфрієнко Олена, Сидоренко Лілія

ВЕБІНАР ЯК СУЧАСНА ЕФЕКТИВНА ФОРМА ПОДАЧІ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ.....	128
---	-----

Фомічова Ольга

КОМУНІКАТИВНІ МОЖЛИВОСТІ ПРОЄКТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СУЧАСНІЙ ЕКОЛОГІЧНІЙ ОСВІТІ.....	131
---	-----

Фурман Ольга

МОВНА СВІДОМІСТЬ ЯК СКЛАДОВА КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	135
--	-----

Шапошник Галина

ЗНАЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИВЧЕННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ЗАСОБУ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	139
---	-----

Шарлович Зоя МІЖМОВНА КОМУНІКАЦІЯ ТА КОМУНІКАТИВНА ЗДАТНІСТЬ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ СПЕЦІАЛІСТА МЕДСЕСТРИНСТВА	142
--	-----

Юрчишин Денис РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАВНИКІВ.....	146
--	-----

Панель 4. ЕТИЧНА СКЛАДОВА В СУЧАСНІЙ ГУМАНІТАРНІЙ ПАРАДИГМІ

Дяченко Наталія ВЕРБАЛІЗАЦІЯ БОРОТЬБИ ЗІ СТРАХАМИ ВІЙНИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.....	149
---	-----

Костенко Анастасія ІМІДЖ ЯК ОДИН З ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАННЯ ОБРАЗУ ДІЛОВОЇ ЛЮДИНИ.....	152
--	-----

Недашківська Тетяна МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ ПОНЯТТЯ В КАРТИНІ СВІТУ УКРАЇНЦЯ.....	156
--	-----

Панель 5. СУЧАСНІ ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА ДУХОВНИЙ УНІВЕРСУМ ЛЮДИНИ

Брадов Володимир РОСІЙСЬКІ ЗМІ У ЗБРОЙНІЙ АГРЕСІЇ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ.....	164
--	-----

Галицька Оксана АНАЛІЗ НАУКОВО-ПРОСВІТНИЦЬКОГО КОНТЕНТУ В ГРОМАДЯНСЬКІЙ ЖУРНАЛІСТИЦІ НА ПРИКЛАДІ YOUTUBE-ПРОЄКТУ «ШАЛЕНІ АВТОРКИ»...	168
---	-----

Гиріна Тетяна РЕНЕСАНС ДЕРЖАВНОЇ МОВИ В ЕФІРІ УКРАЇНСЬКОГО РАДІО.....	172
--	-----

Зайцева Інна, Христокін Геннадій ПАБЛІСИТИ ЯК ВАЖЛИВИЙ ІНСТРУМЕНТ PR-ДІЯЛЬНОСТІ.....	175
---	-----

Ковпак Вікторія СЕРІЯ ПОДКАСТІВ «ФРОНТ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ»: СМИСЛОВИЙ КАПІТАЛ, СТРАТЕГІЧНІ НАРАТИВИ.....	179
---	-----

Криворучко Антон МАЛЬОПИС ЯК ЗАСІБ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ: ТИПОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ...	183
---	-----

Криворучко Богдан ВІЗУАЛІЗАЦІЯ КОНТЕНТУ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	187
--	-----

Мироненко Анастасія ПОНЯТТЯ НОВИННОГО ДИСКУРСУ В СУЧАСНИХ МЕДІА.....	190
---	-----

Науменко Ліана ВІДОБРАЖЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ЖУРНАЛІСТА В ЖАНРІ РЕПОРТАЖУ	193
---	-----

Розсудовська Сніжана STORYTELLING ЯК ІНСТРУМЕНТ КОМУНІКАЦІЇ В ЕКОНОМІЧНІЙ ЖУРНАЛІСТИЦІ: МОВНИЙ АСПЕКТ ТА ХУДОЖНЯ СТИЛІСТИКА ЖАНРУ	196
--	-----

Сукаленко Тетяна, Шпетна Світлана

ЖАНР ІНТЕРНЕТ-ЩОДЕННИКА ЯК РЕАЛІЗАЦІЯ ВІРТУАЛЬНИХ ТЕКСТІВ

СУЧАСНОЇ БЛОГОСФЕРИ..... 199

***Панель 6. БІЗНЕС-КОМУНІКАЦІЇ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО:
ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ***

Гумовська Ірина

**ОСОБЛИВОСТІ УСПІШНОГО ПЕРЕКЛАДУ ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНІВ ПРИ
БІЗНЕС-КОМУНІКАЦІЇ..... 203**

Koshil Nataliia, Hyryla Olha

TEACHING BUSINESS COMMUNICATION FOR CROSS FUNCTIONALITY..... 207

Киба Людмила

**ІНОЗЕМНА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ: ДО ПИТАННЯ
ФОРМУВАННЯ ПЕРЕГОВОРНИХ НАВИЧОК..... 209**

Levytska Yana

PECULIARITIES OF COMMUNICATION IN NEGOTIATION PROCESS..... 212

Лінива Катерина

ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ У ПРОЦЕСІ ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ..... 218

Лисак Ірина

**ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК БІЗНЕС-КОМУНІКАЦІЇ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ В
СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ..... 221**

Никончук Ангеліна

ОСОБЛИВОСТІ СПІЛКУВАННЯ У СУЧАСНОМУ ДІЛОВОМУ СВІТІ..... 224

Онучак Людмила

ПЕРЕКЛАД ЯК ЗАСІБ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ..... 227

Пернарівська Тетяна

**ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ ЯК СКЛАДОВА КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ВИВЧЕННЯ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ..... 230**

Петришена Олена

ІНОЗЕМНА МОВА В ФАХОВІЙ ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ..... 233

Руженська Тетяна

ЛЕКСИЧНІ ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ..... 235

Царик Ольга, Наталія Рибіна

**БІЛІНГВАЛЬНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
ПЕРЕКЛАДАЧІВ В УМОВАХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРОГРАМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО
СОЮЗУ..... 237**

Шилінська Інна, Белінська Ірина, Залюбовська Людмила

**МІЖКУЛЬТУРНА ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ З ПОЗИЦІЇ
ДИСКУРСИВНОГО ПІДХОДУ..... 241**

Штохман Лілія

**РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ СКЛАДОВОЇ У НАВЧАННІ
ПЕРЕКЛАДАЧІВ..... 247**

Юрчишин Тетяна, Стецько Ірина

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ДІЛОВИХ ЛИСТІВ З ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ..... 251

Яриновська Катерина

**ПРАГМАТИЧНА СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ ВІЙСЬКОВОГО СОЦІОЛЕКТУ Й
ТЕРМІНОЛОГІЇ..... 254**

Yatsenko Liudmyla, Makater Svitlana

**BUSINESS LETTER-WRITING AS A MEANS OF WRITTEN
COMMUNICATION..... 261**

Анатолій Савченко,
*к.пед.н., доцент,
доцент кафедри мовної підготовки та соціальних комунікацій
Державного податкового університету
м. Ірпінь, Україна*

ГУМАНІТАРНА СКЛАДОВА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Навчання іноземним мовам у наш час усе частіше проводиться у контексті соціокультурної специфіки носіїв мови. Соціокультурно-орієнтовані методики нині набули досить значного поширення. Використовують їх і викладачі вищих навчальних закладів.

У своїй діяльності людина згідно з об'єктивними природними законами взаємодіє не просто з природою, а й з дійсністю, перетвореною попередніми поколіннями. Людині дана "олюднена" природа, світ культури, в якому і проходить вся її життєдіяльність. Необхідно завжди пам'ятати про суспільний характер індивідуальної діяльності людини не тільки у тому випадку, коли вона включається у безпосередню колективну діяльність, тобто проявляє себе у безпосередньому спілкуванні з іншими людьми. Людська діяльність у соціокультурному контексті становить історичне явище, що виникає, змінюється, вдосконалюється разом з розвитком соціальних відносин, які вона обслуговує і постійно змінює [2, с.87].

Принцип мовленнєвої діяльності як джерела походження різноманітних продуктів культури і форм суспільного життя відіграв важливу методологічну роль у становленні і розвитку деяких соціальних наук (наприклад, мовознавства, психології, етнографії) [1, с.18].

Пізнавальна та ціннісна інформація втілюється, перш за все, у мові, а потім і в інших системах знаків, тобто передається саме тими способами, які породжуються потребами суспільства. Колективний характер усієї людської діяльності зумовлює необхідність узагальнення здобутків духовного виробництва.

Духовна діяльність людей не має будь-яких специфічних, породжених власне нею і тільки в її межах використовуваних інструментальних засобів. Увесь арсенал цих засобів людина одержує від перетворювального і комунікативного видів діяльності. Способи оперування цими неспецифічними засобами дуже своєрідні і стають вагомим внеском у технологічний шар культури. Маються на увазі ті механізми духовної діяльності людей, які часто називають культурою мислення і культурою почуттів. Здатність до розвинутого мислення властива всім людям. Проте жодному вона не дається у готовому вигляді. Розвиток і збагачення мислення людей завжди прямо залежать від різнобічності і змістовності їх праці, від багатства зв'язків і відносин, у які вони вступають. Мислити людину вчать так само, як працювати або спілкуватися з

Українська мова та культура в сучасному гуманітарному часопросторі: аспекти міжмовної комунікації та формування комунікативної компетентності сучасного фахівця іншими людьми. Набуте уміння є важливим досягненням і соціальної, і індивідуальної культури [2, с.128].

На специфіці мислення індивідів відбиваються всі конкретні особливості того суспільства, у якому вони існують: економічна і соціальна структура суспільства, певні способи соціальної регуляції, особливості побуту, соціальна система розумових якостей та рис характеру, що ціняться у даному суспільстві й одержуються у процесі виховання та освіти. Тому правомірно розглядати мислення людини, яка належить до конкретного суспільства, і як продукт суспільно-історичного процесу розвитку даного суспільства. Знаряддям мислення, засобом вираження та об'єктивізації ідеального є мова. Формування та розвиток категоріальної структури мови відображають формування і розвиток категоріальної структури мислення [4, с.64].

Як факт духовної культури, мова у своєму функціонуванні і розвитку зумовлена всією сукупністю духовного та матеріального виробництва, суспільних відносин людей. Саме потреби спілкування, взаємообміну діяльністю визначили основний зміст і природу мови. Проте мова також характеризується відносною самостійністю, яка виражається у наявності специфічних внутрішніх закономірностей її функціонування і розвитку.

Завдяки мові реалізується специфічно людська форма передачі соціального досвіду [3, с. 118]. Таким чином, у кожній конкретній мові вміщено соціальний досвід кожного конкретного суспільства. В результаті прямого зв'язку мови з різними аспектами суспільного життя у словнику, як у дзеркалі, відображається життя кожного народу, його історія, зв'язок з іншими народами. Кожне слово виступає свідком, пам'ятником історичних змін і подій. Історія кожної окремої мови невід'ємна від історії народу, що ним володіє.

У мовленнєвому спілкуванні з'являється форма діалогу як літературний жанр, який отримав різноманітне втілення в світовій літературі – насамперед у драматургії. Два найбільш поширених і важливих судження про діалог: діалог є міжособистісна комунікація; діалог є комунікація, яка здійснюється мовними засобами, чи, як її ще називають, вербальна комунікація [4, с. 835].

І як засіб спілкування, і як знаряддя мислення мова дає можливість виражати свої думки і розуміти думки іншої людини, поєднувати пізнавальні зусилля окремих людей і народів у єдине ціле. За допомогою мови виражаються не тільки досягнення людської думки, але і почуття, бажання, прагнення, воля людей. Людина, яка не може безпосередньо пізнати все на світі, одержує у мові, тобто непрямим шляхом (опосередковано) найбагатше джерело вражень, знань, досвіду [1, с. 18].

Викладачам іноземних мов у процесі організації навчання обов'язково слід пам'ятати, що мова втілює в собі і виражає всю суму суспільних зв'язків носіїв мови. У такому підході закладено величезні лінгво-дидактичні можливості. Цим і пояснюється, з одного боку, популярність методик з орієнтацією на соціокультурний контекст життєдіяльності їх носіїв і, з іншого, – дійсна продуктивність цих методик, що виражається у більш успішному засвоєнні іноземних мов тими, хто їх вивчає.

Причетність людини до конкретного соціокультурного середовища, в якому вона розвивається, формується і стає індивідуальністю, очевидний факт єдності особистості й соціуму. Сучасна методика спирається на дані суміжних наук – психології, психолінгвістики, психофізіології, загального та спеціального мовознавства; вона створює свої принципи в навчанні іншомовного спілкування – принцип усної основи навчання, принцип комунікативної спрямованості, комплексного й диференційованого підходу до оволодіння різними видами мовної діяльності та інформаційну і міжособистісну взаємодію.

Досліджувати ці особливості в міжособистісній взаємодії – значить виявляти суттєві характеристики конкретної культури спілкування, бачити передусім її національну своєрідність. Однак потрібно при цьому зважати на те, що специфіка національної психології того чи іншого народу виражається не в яких-небудь неповторних психологічних рисах і особливостях спілкування, а скоріше в їх неповторному поєднанні, прояві в певних звичаях, історичних традиціях, поведінці, вчинках тощо.

Складовою культури людини й того соціального середовища, в якому відбувається її взаємодія із собі подібними, є культура спілкування. В ній відбиваються ціннісні орієнтації, позиції, соціальні ролі, які виконує індивід у суспільстві. Культура спілкування визначає способи взаємодії людей у конкретних ситуаціях, виходячи з норм, традицій, національної своєрідності суспільства.

Гуманітарна культура іншомовного спілкування залежить не лише від особистості, її комунікативних можливостей, але й від набутих людиною знань, умінь та навичок встановлювати контакти. Важливе значення мають також комунікативні установки особистості на спілкування з іншою людиною, яка розглядається як найвища цінність суспільства. Культура спілкування пов'язана із культурою мовлення, тобто здатністю індивіда використовувати оптимальні для конкретної ситуації мовні засоби, етичні норми.

Таким чином, з одного боку, культура спілкування не має меж і кордонів, тобто все найкраще, що дає світова теорія і практика з проблем спілкування, має бути надбанням кожного, а з іншого – традиційно-побутові, етно-психологічні характеристики спілкування, особливості поведінки, такі як ритуали привітань і прощань, поводження з представниками протилежної статі, рідними, гостями, старшими, засоби та атрибути спілкування (жести, міміка, деталі одягу), табу, стереотипи спілкування тощо, відіграють важливе значення у встановленні контактів між людьми. Отже, феноменологія іншомовного спілкування фіксує як стандарти взаємодії й комунікації, так і соціокультурні особливості.

Список використаних джерел:

1. Бакаєва Г.Є., Борисенко О.А. та ін. Програма з англійської мови для професійного спілкування. Київ: Ленвіт, 2005. 119 с.

Українська мова та культура в сучасному гуманітарному часопросторі: аспекти міжмовної комунікації та формування комунікативної компетентності сучасного фахівця

2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. Київ : Ленвіт, 2003. 273 с.

3. Складенко Н.К. Лінгвопсихологічні основи навчання іноземних мов. *Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах*. Київ: Ленвіт, 1999. С. 59 – 71.

4. Суліма Є. Діалог як спосіб існування міжнародних відносин у глобалізованому світі. *Управління публічними фінансами та проблеми забезпечення національної економічної безпеки: Збірник тез Міжнародного податкового конгресу*. 2020. С. 834-838.

Анотація. Гуманітарна культура іншомовного спілкування залежить не лише від особистості, її комунікативних можливостей, але й від набутих людиною знань, умінь та навичок встановлювати контакти. Важливе значення мають також комунікативні установки особистості на спілкування з іншою людиною, яка розглядається як найвища цінність суспільства. Культура спілкування пов'язана із культурою мовлення, тобто здатністю індивіда використовувати оптимальні для конкретної ситуації мовні засоби, етичні норми. Феноменологія іншомовного спілкування фіксує як стандарти взаємодії й комунікації, так і соціокультурні особливості.

Ключові слова: гуманітарна культура, іншомовне спілкування, комунікативні якості, культура мовлення, феноменологія, соціокультурні особливості.

Summary. The humanitarian culture of foreign language communication depends not only on the individual, his communicative abilities, but also on the acquired knowledge, skills and abilities to establish contacts. Also important are the communicative attitudes of the individual to communicate with another person, which is considered the highest value of society. The culture of communication is associated with the culture of speech, ie the ability of the individual to use optimal for a particular situation language tools, ethical norms. The phenomenology of foreign language communication fixes both the standards of interaction and communication, and socio-cultural features.

Keywords: humanitarian culture, foreign language communication, communicative qualities, speech culture, phenomenology, sociocultural features.